

Vindfällan på den gropkeramiska
boplatsen vid

Återvall

Arkeologisk kontroll av Raä 37, Ingarö
socken, Värmdö kommun, Uppland

Göran Werthwein

Rapport 2002:8

Vindfällan på den gropkeramiska
boplatsen vid

Återvall

Arkeologisk kontroll av Raä 37, Ingarö
socken, Värmdö kommun, Uppland

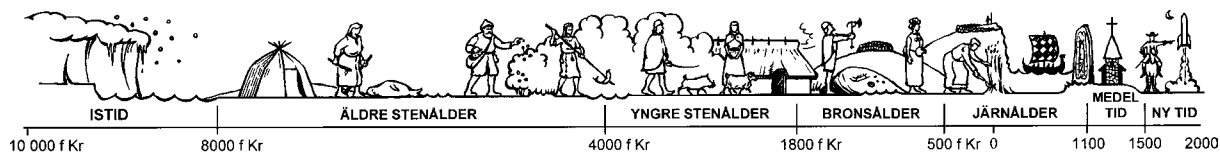
Göran Werthwein

Rapport 2002:8

Rapporten finns också i PDF-format på adressen
www.lansmuseum.a.se/arkeologi/rapport

 STOCKHOLMS LÄNS MUSEUM

Box 6176 102 33 Stockholm
Tel 08-690 69 60 Fax 08-32 32 72
Besöksadress: Klarahuset, Sabbatsbergsvägen 6
Hemsida www.lansmuseum.a.se

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Anders Ericsson
 Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133
 Stockholm 2002

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	7
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Metod	8
Återvall - historik	9
Resultat	10
Stenmaterialet	10
Lerprodukter, keramik och dess dekor	11
Benmaterialet	12
Anläggningar	13
Diskussion och potential	13
Litteratur	14
Tekniska och administrativa uppgifter	14

Figurer

Fig. 1. Undersökningsområdet markerat på Blå kartan	6
Fig. 2. Plan över rotvältorna 1 - 7 och äldre schakt och rutor samt fornlämningsbegränsning från 1949	8
Fig. 3. En rotvälta kan orsaka stora skador	8
Fig. 4. Richard och Mimi kontrollerar innehållet i rotvältan	9
Fig. 5. Keramik i skala 1:2	11

Bilagor

- Bilaga 1. Beskrivning och fynd per rotvälta
- Bilaga 2. Benmaterialet

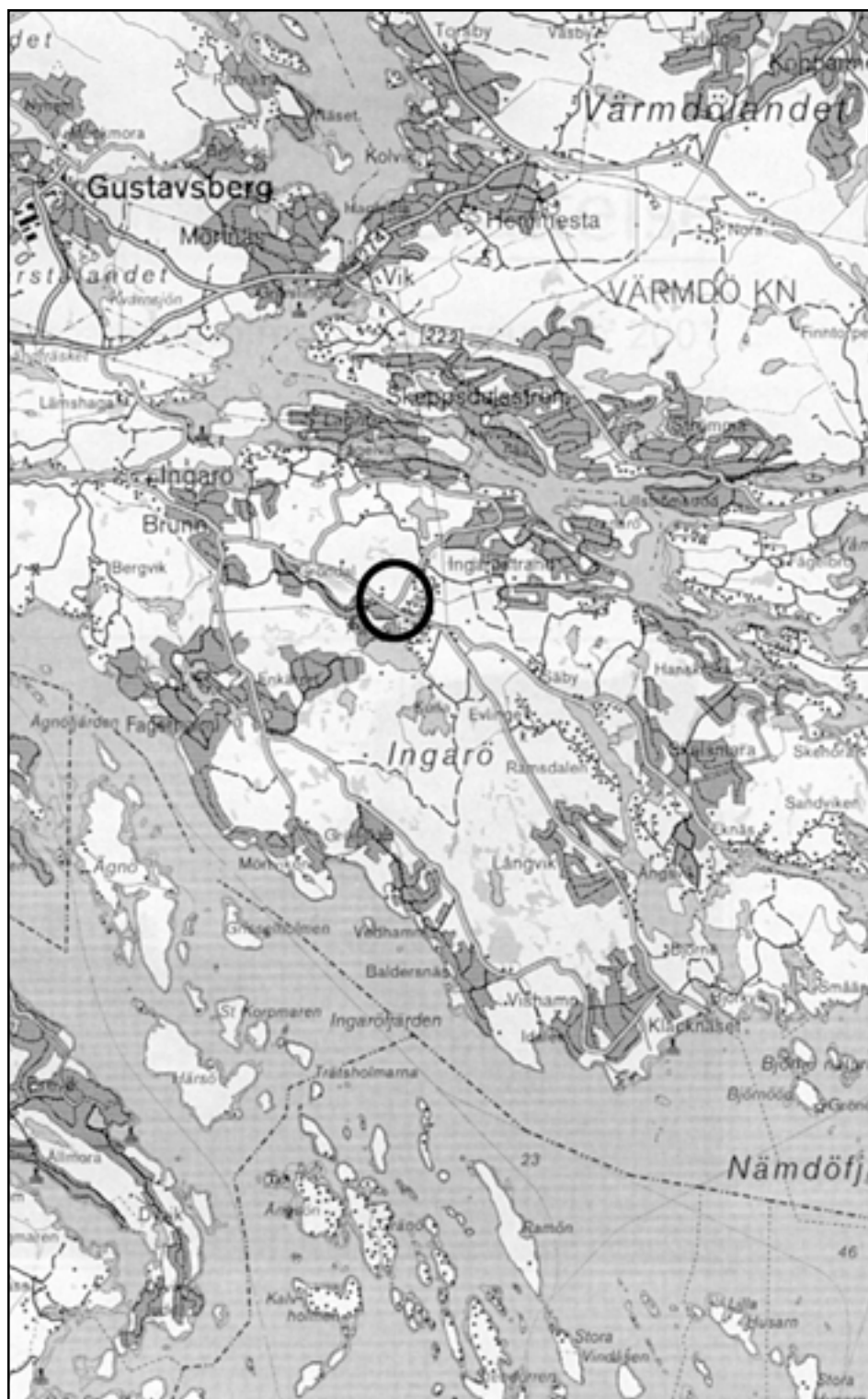

Fig. 1. Undersökningsområdet markerat på Blå kartan, skala 1:100 000.

Sammanfattning

En privatperson anmälde under förvåren till länsstyrelsen i Stockholm att ett antal vindfällen fanns på den ytstora gropkeramiska boplatsen, Raä 37, vid Återvall, Ingarö socken och Värmdö kommun, Uppland. För att kontrollera omfattningen av skadorna beslutade därför länsstyrelsen att en mindre undersökning av vältorna skulle ske.

Under två dagar har Stockholms läns museum undersökt och dokumenterat innehållet i den upprivna sanden och i trädens rotsystem. Totalt kontrollerades sju vältor och stora mängder fynd påträffades, då främst dekorerad och odekorerad keramik men även tämligen mycket slagen sten och brända ben. Stenmaterialet innehöll bl.a. avslag, splitter, slipstensfragment och kärnor. Den osteologiska analysen kunde påvisa flera djurarter: hare, gädda, abborre, braxen och säl.

En kort diskussion har förts där boplatsen vid Återvall bedöms ha stor forskningspotential angående frågor som bl.a. ekonomi, interaktion och funktion inom boplatsytor.

I en av vältorna fanns mycket skärvsten och sotig sand varför man gjorde bedömningen att en härd förstörts. Många av vältorna bedömdes ha påverkat kulturlaget så pass mycket att stora delar av detsamma återfanns i trädens uppvända rotsystem. Tack vare att rotvältorna varit fördelade över hela boplatsytan har vi kunnat påvisa att den avgränsning som är gjord mot grustaget i norr inte är helt klar. Vi har funnit fynd norr om denna avgränsning.

Inledning

Under våren 2002 anmälde privatpersonen Mimi Öberg till länsstyrelsen i Stockholm att ett antal stora träd blåst omkull på den kända gropkeramiska boplatsen, Raä 37, vid Återvall, Ingarö socken och Värmdö kommun, Uppland. Länsstyrelsen bestämde då att en antikvarisk kontroll skulle ske för att kontrollera omfattningen av skadorna.

Stockholms läns museum utförde därför under 2 dagar i april en undersökning av dessa vältor, vilka var sju till antalet. Beställare av uppdraget var Länsstyrelsen i Stockholm.

Topografi och fornlämningsmiljö

Området ligger på en bergssträckning vilken löper i NNV-SSO riktning. Boplatsen är belägen ca 27-34 meter över havet, i en gles tallskog, med undervegetation i form av högt gräs och ljung. Markslaget utgörs av sand och omedelbart i norr, intill boplatsen, finns idag en stor grustäkt. Terrängen sluttar mot söder och sydost. På boplatsytan kan man se flera gräsbevuxna förhöjningar, ca 0,5-1 meter höga, vilka vittnar om sentida aktiviteter på området.

Ytterligare ett par gropkeramiska boplatser finns inom några hundra meters omkrets. Den nu förstörda boplatsen, Raä 36, ligger ca 700 meter väster om den

aktuella platsen. Fornlämning Raä 38 ligger ca 400 meter nordost om Återvallsboplatsen. Även fornlämning 38 är påverkad av täktverksamhet.

Vid den tid då vattnet låg 30 meter högre än dagens vattenyta, så utgjordes Ingarö av mindre öar. Återvallsboplatsen låg då vid inloppet till ett ca 2 km långt sund.

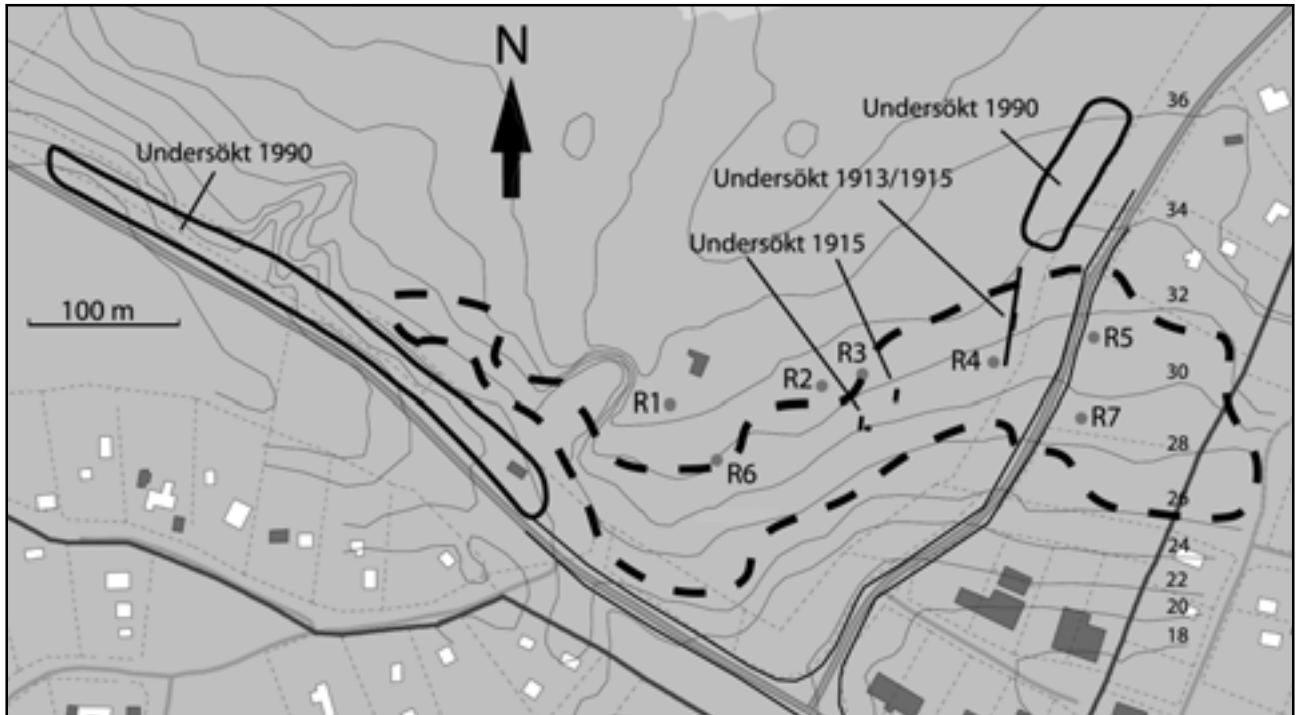

Fig. 2. Plan över rotvältorna 1 - 7 och äldre schakt och rutor samt fornlämningsbegränsning från 1949 (streckad linje, skala 1:5 000).

Metod

För att kontrollera hur mycket av det fyndförande kulturlagret som förstörts av rotvältorna skrapade vi ur all sand/kulturlager i det upprivna rotsystemet för att sälla detta. Den löst liggande sanden på marken (i själva vältan) sällades likaså. Maskstorleken på sållet var 4 mm.

Fig. 3. En rotvält kan orsaka stora skador. Foto Göran Werthwein

Vi grävde ej ner i vältan där ett kompakt sandlager kunde ses, detta för att undvika att gräva i intakta lager. När detta var klart täcktes det "upprivna såret" med gräs, matjord och mossor, så långt det var möjligt, för att underlätta återväxten.

Rotvältorna dokumenterades med digitalkamera och mättes in med totalstation. En översiktlig osteologisk bedömning har gjorts på det påträffade benmaterialet.

Återvall - historik

Vid anläggandet av en väg under januari 1913 påträffades fynd vilka skulle visa sig tillhöra en mycket ytstor boplats. Det man då fann var en håleggad yxa, en flintmejsel samt ett fragment av en stenmejsel (Seippel 1976:4).

Samma år utförde G. Hallström en arkeologisk undersökning av en liten del av platsen. Man upptog totalt 55 kvadratmeter. Provrutor vilka innehöll ett tunt fyndförande kulturlager grävdes som ett intakt skikt, och tjocka fyndförande lager delades upp i två skikt. Dessa skikt har dock tyvärr redovisats med samma identitet vilket omöjliggjort en närmare stratigrafisk analys. I vissa rutor har man dock noterat att två fyndförande lager var skilda åt av ett ca 0,2 meter tjockt ljusare sandskikt.

Den anläggningstyp som gått att identifiera var härदार/härdgropar vilka kunde vara upp till 1 meter djupa. De fynd som påträffades var ca 9000 keramikskärvor, 6 hela och delar av yxor/mejslar, 14 slipstenar, 1 sten med skålgrop, 122 kvartsavslag, 3 flintavslag (1 skrapa), 38 stenvavlag, 723 benfragment samt 4 delar av lerprodukter (ej keramik) (Seippel 1976:4-16).

Hallström återkom år 1915 för att utföra ytterligare undersökningar, delvis på samma område som 1913 men även ngt mot sydväst (fig 2). Det grävdes 106 kvadratmeter och även denna gång delades kulturlagret upp i två-tre skikt, men nu fick varje skikt en egen identitet.

Vid 1915 års undersökningar påträffades en härdgrop, dock i anslutning till ett lergolv (2,1 meter i diameter), beläget ca 0,5 meter under markytan. I lergolvet kunde 6 stolphål ses utan någon symmetri. Keramiken utgjorde, med sitt antal (ca 41 300 st), den största fyndkategorin, därefter följer 922 stenvavlag, 827 kvartsavslag, 502 benfragment, 73 hela och fragmenterade slipstenar, 23 hela/fragment av yxor och mejslar, 15 spetsar (flinta och skiffer), 5 flintskrapor, spån och knivar, 2 benprylar samt 1 knacksten (Seippel 1976:5-16). Hallström påträffade även människoben (Hallström 1938:24). Delar av en älghornsyxas anses vara ett tämligen ovanligt fynd.

Fig. 4. Richard och Mimi kontrollerar innehållet i rotvältan.
Foto Göran Werthwein.

Hallström nämner att rotvältor förekom ganska tätt på den lätta jordmånen och att de tjänstgjorde lika bra som provgropar vid rekognosceringstiden. Han skriver: Man kunde gå och plocka krukskärvor, som sutto i brösthöjd eller högre på dem (Hallström 1938:17). Detta borde ha varit jämförbart med situationen idag.

År 1928 rensades väggkanten för en höjdvägning. Man påträffade då 10 keramikskärvor, 2 slipstensfragment och 2 kvartsavslag (Seippel 1976:5).

En serie fosfatprover togs av Olof Arrhenius för att se boplatsens förhållande till den tänkta strandlinjen (Arrhenius 1931:48, Bergh 1990).

Då den tilltagande täktverksamheten hotade boplatsen utfördes 1949 en kontroll av dess gränser, genom att 250 provgröpar grävdes (Bergh 1990:5).

Ytterligare en undersökning utfördes 1964. Orsaken var just att täktverksamheten skadat boplatsens norra delar. Sammanlagt grävdes 130 kvadratmeter vid detta tillfälle och man påträffade 661 keramikskärvor samt 3 kvartsbitar (Seippel 1976:5). Det är anmärkningsvärt lite stenmaterial i relation till tidigare undersökningar på lokalen.

Under 1990 utförde Riksantikvarieämbetet, UV Mitt, en arkeologisk utredning med anledning av grustäktverksamheten. Man ville kontrollera om fornlämning fanns i två angränsande områden, nära boplatsens kända utbredning. Metoden var schaktgrävning med maskin och viss handrensning. De fynd som påträffades utgjordes av 11 keramikskärvor där både fast och poröst gods fanns representerade (Bergh 1990:5-8).

Resultat

Vid besiktningen av ytan kunde sju rotvältor ses, vilka blev föremål för den nu aktuella undersökningen. Vid kontroll av dessa påträffades, med tanke på den ringa undersökningsytan, tämligen mycket fynd.

Stenmaterialet

Fyndkategorierna av sten utgjordes av 157 st avslag, 1 knacksten, 7 kärnor, 1 skrapa, 5 slipstensfragment, 1 mikrospånsliknande avslag, 20 splitter, 1 fragment av en grönstensyx.

Det stenmaterial som förekom var kvarts, kvartsit, grönsten och bergart. Begreppet bergart innefattar flera olika stensorter, men en porfyrlignade bergart dominerar dock.

Det totala stenmaterialets fördelning var 106 st av bergart, 2 av grönsten, 76 av kvarts, 3 av kvartsit och 6 av sandsten. Av avslagen var 96 st av bergart, 57 st av kvarts, 3 st av kvartsit och 1 av sandsten. Av splittret var 15 av kvarts och 5 av bergart. Kärnorna var tillverkade av bergart (2 st), grönsten (1 st) och kvarts (4 st). Samtliga fragment av slipstenar var tillverkade av röd sandsten.

Grönstensyxan utgjordes av ett eggfragment och den har varit tunnbladig med slipade smal- och bredsidor. Bredsidorerna har varit plana och eggen något hålslipad.

Den reduktionsmetod som kunde bedömas på stenfynden var plattformsmetod (pf) och bipolär metod (bp). Reduktionsmetoden på de 96 stenfynden fördelade sig på detta vis: kärnor (5 pf och 2 bp) och avslag (85 pf och 4 bp).

Skärvig sten förekom i rotvältorna 2-5 och 7. I rotvälta 7 var förekomsten riklig (se anläggningar).

Lerprodukter, keramik och dess dekor

Totalt togs 3114 keramikskärvor till vara (ca 7,4 kg). Utav dessa var 1732 skärvor av poröst gods (ca 4 kg) och 1382 av fast gods (ca 3,4 kg). I övrigt påträffades 4 fragment av bränd lera. Två av dessa lerbitar kan utgöra delar av figuriner där den ena är en rullad rak "lerkorv" (fig 5) och den andra är en böjd "lerkorv" men detta är dock mycket osäkert då de även kan vara restprodukter från kruktillverkning.

Inom ramen för detta arbete har det inte funnits utrymme för en grundlig genomgång av dekoren men här nedan kommer dock en översiktlig sammanställning:

Totalt var 287 skärvor dekorerade (9,2 %), där 187 av dem var tillverkade av poröst gods och 100 av fast gods. Den vanligast förekommande dekoren var gropar, men i övrigt förekom intryck av pinnar och tandat redskap, dragna linjer, rombiska mönster, nagelintryck, rörbensintryck och snörintryck. Samtliga dekorelement förekom på båda godstyperna, förutom snöre som endast fanns på poröst gods (1 skärva) och rörbensintryck som endast fanns på fast gods. Snörintrycket var gjort med en grövre modell. Det dekormönster som gick att identifiera var fiskbensmönster, dels gjorda med intryck av en platt pinne? och dels gjorda med tandat redskap.

På mynningsranden var det vanligt med dragna streck i form av snedställda parallella linjer och kryss, men i enstaka fall förekom även mindre gropar och nagelintryck.

Utifrån de bottenbitar som påträffats kan sägas att spetsbottnade kärl varit vanligast (4 skärvor). Endast 1 skärva kunde identifieras tillhöra ett kärl med plan botten.

Två fragment av minikärl (fast gods) påträffades i rotvälta 3 och ytterligare två bitar (poröst gods) fanns i rotvälta 7 (fig 5).

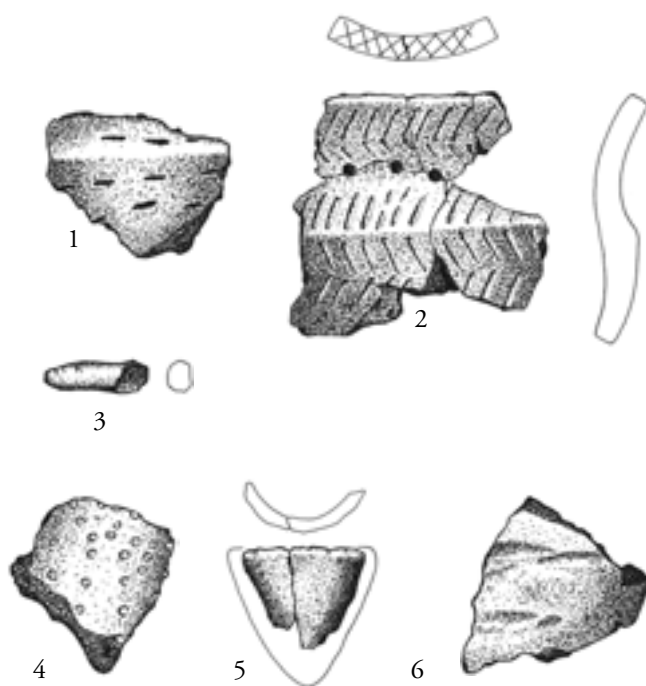

Fig. 5. Keramik i skala 1:2
 1 Intryck av pinne
 2 Fiskbensmönstrad skärva med gropar
 3 Rullad "lerkorv"
 4 Rörbensintryck
 5 Minikärl
 6 Grovt snörintryck

Benmaterialet

Det har inte funnits utrymme för en grundlig genomgång av benen men sammanlagt bestod benmaterialet av 189,6 gram brända ben, varav 139,6 gram kunde bestämmas vidare till art. Det bestämda materialet utgjordes främst av ben från säl men även hare, braxen, gädda, abborre samt ytterligare en fiskart kunde identifieras. Sammanlagt kunde i detta lilla material identifieras två däggdjurs- och fyra fiskarter.

Säl: 255 fragment, 137,0 gram. Materialet kommer främst från extremiteternas nedre delar (labbar) och i andra hand fragment från kraniet. Utifrån denna snabba genomgång kan konstateras materialet kommer från minst två individer med olika ålder. Möjligen även från olika sälarter (?).

Hare: 1 fragment, 0,2 gram. Endast ett fragment från hare kunde identifieras, ett rullben från vänster bakben. Benet kommer från en vuxen individ.

Fisk: 27 fragment, 2,4 gram. Fragmenten kom främst från kraniet men även några kotor tillvaratogs. Bland fiskbenen identifierades minst fem olika gäddor, en braxen, en abborre samt en okänd fiskart. Alla åtta exemplar har varit relativt små så det är troligt att de fångats med nät eller mjärde och inte på krok.

Art	Antal fragment	Vikt(gram)
Säl	255	137,0
Hare	1	0,2
Braxen	1	0,1
Abborre	1	0,1
Gädda	11	1,0
Fisk (obestämd art)	14	1,2
Summa bestämt	283	139,6
Obestämt	280	50,0
Totalt	563	189,6

Anläggningar

I rotvälta 7 påträffades rikligt med skärvig sten i kombination med kraftigt sotig sand i trädets rotsystem varför tolkningen gjordes att det utgjorde resterna av en härd.

Diskussion och potential

Man kan konstatera att boplatsen i Återvall är mycket ytstor (42 000 kvm) där kulturlagret/lagren är komplexa och av omfattande karaktär vad det gäller både tjocklek och fyndmängd. Vid undersökningen 1990 (UV Mitt) kunde man påvisa att boplatsen sträckte sig utanför den, i nordost, gjorda avgränsningen 1949. Även vid den nu aktuella undersökningen av rotväلتorna kunde vi konstatera att boplatsen sträcker sig vidare mot norr utanför avgränsningen (rotvälta 1 och 2 är belägna norr om denna gräns). Boplatsens exakta utbredning är med andra ord inte helt klarlagd.

Att man år 1915 kunde påvisa 2 separata kulturlager med ett ca 0,2 meter tjockt ljusare sandskikt dem emellan, kan eventuellt tolkas som att en transgression förekommit där sandskiktet avsattes. Man kan inte heller utesluta en översandning när boplatsen varit övergiven under en längre period. Dessa frågor kan kanske besvaras vid framtida undersökningar?

Den arkeologiska undersökningen 1915 indikerade även att området hyser bebyggelse lämningar i form av hus eller hyddor. Om dessa lämningar är samtida med den gropkeramiska kulturen så visar detta lite på den forskningspotential Återvall hyser, då med tanke på att bebyggelse lämningar från mellanepolitikum ofta saknas i denna region.

Denna komplexa miljö ger vid handen att det är rimligt att anta att gropkeramiska begravingar finns inom boplatsens gränser. Hallström påträffade i kulturlagret även 1915 ett tjugotal skullben, en halv käke och tänder tillhörande minst en människa (Hallström 1938:24). Gropkeramiska gravar är dock inte helt vanliga och endast en handfull har påträffats i regionen, men det är dock vanligare att påträffa just spridda människoben i gropkeramiska kulturlager (Werthwein 2000:28-29 och där anförd litteratur). Det verkar dock som om att järnåldern finns representerad på ytan då man 1915 också påträffade lämningar som kan härröra från en järnåldersgrav (Seippel 1976:15).

Från det att boplatsen blev känd har ca 411 provrutor/kvadratmeter grävts på området. Till detta kommer de ytor som berörts av rensning intill vägar och diken samt UV's 22 maskingrävda schakt. Om man ponerar att den yta som på något sätt varit föremål för en arkeologisk kontroll uppgår till ca 600 kvadratmeter, så utgör detta en försvinnande liten del av boplatsens totala 42 000 kvadratmeter. Det utgör närmare bestämt 1,4 % av boplatsens kända utbredning.

Om man gör en närmare analys av keramiken från den nu aktuella undersökningen kan man se att fördelningen mellan fast och poröst gods varierar inom varje välta.

Den porösa keramiken dominerar inom tre vältor (Rv 2, 6 och 7), där två ligger kring boplatsens centrala delar och den sista vältan mot boplatsens östra begränsning. Denna rumsliga skillnad mellan godstyperna kan tolkas som kronologiskt olika nyttjandefaser men kan även vara ett utslag av förändringar av samtida aktiviteter inom boplatsen.

På samma sätt kan man se stenmaterialets fördelning inom vältorna och inom ytan. I rotvälta 5 påträffades t.ex. inga föremål av sten över huvudtaget. Om man skulle göra en analys av hur kategorin *bergart* fördelar sig i relation till *kvarts*, eller annat material, får man kanske ett resultat som kan tolkas i termer av interaktion, funktion eller olika tidshorisonter inom boplatsytan. Att jämföra boplatsen i Återvall, som är en yttre skärgårdsboplats, med t.ex. gropkeramiska boplatser på Södertörns västra delar skulle kunna fördjupa kulturbeskrivningen och påvisa likheter och skillnader i levnadssätt inom den gropkeramiska kulturen.

En dylik analys ryms dock inte inom detta arbete men den nu aktuella undersökningen visar på boplatsens stora potential att kunna besvara frågor som rör just gropkeramikernas ekonomi, interaktion och boplatserns olika funktioner.

Litteratur

- Arrhenius, O. 1931. Markanalysen i arkeologins tjänst. *Geologiska föreningens förhandlingar* 53:3.
- Bergh, S. 1990. *Gropkeramisk boplats vid Återvall*, UV Mitt, Rapport. Riksantikvarieämbetet.
- Hallström, G. 1938. Stenåldersboplatsen vid Återvall på Ingarön. *Värmdö skeppslags årskrift 1938*. Stockholm.
- Seippel, P. 1976. *Återvall, Ingarö sn, Uppland. En presentation av ett boplatsermaterial samt en keramikanalys*. Trebetygsuppsats. Stockholms universitet.
- Werthwein, G. 2000. *Boplatserlämningar, hålvägar och en skärvtensvall i Igelsta*. Arkeologisk särskild undersökning av fornlämning Raä 279 och 280, Östertälje socken, Södertälje kommun, Södermanland. Rapport 2001:7. Stockholms läns museum.

Tekniska och administrativa uppgifter

Stockholms läns museums dnr:	2002:080
Länsstyrelsens beslut dnr:	2021-02-24700
Ekonomiska kartans blad:	10J 5a
Belägenhet:	X 6575481 Y 1651738
Undersökningsperiod:	April 2002
Arkeologisk personal:	Göran Werthwein (fält- och rapportansvarig), Richard Grönwall
Osteologisk analys:	Margareta Boije
Landskap	Uppland
Kommun:	Värmdö
Socken:	Ingarö
Arkivmaterial:	Förvaras på Stockholms läns museum

Bilaga 1. Beskrivning och fynd per rotvälta

Rotvälta 1

1,2 x 0,6 m stor och ca 0,2 m djup markskada. Gammal rotvälta där mycket av skadan vuxit igen. Endast rotsystemet skrapades igenom och sållades. Belägen strax över 34-meterskurvan, utanför den konstaterade boplatsavgränsningen 1949.

Fynd:

35 st keramikskärvor (23 st fast gods – 12 st porös godstyp)
1 st kvartsavslag

Rotvälta 2

2,5 x 1,5 m stor och ca 0,4 m djup markskada. Rotvälтан hade inte fallit helt utan lutade mot andra träd. Sanden i rotsystemet och den lösa upprivna sanden på marken sållades. Enstaka skärvsten fanns i välтан. Skadan bedömdes vara så pass stor att den rivit upp hela det fyndförande lagret i de centrala delarna. Mot kanten kunde dock ett fastare "ursprungligt" kulturlager skönjas. Ytan lades igen med den upprivna grässvålen och mossa så långt det var möjligt, detta för att underlätta återväxt. Belägen ca 33 meter över havet.

Fynd:

544 st keramikskärvor (157 st fast gods – 387 st porös godstyp)
2 st bränd lera
4 st splitter (3 kvarts och 2 bergart)
28 st avslag (8 kvarts, 18 bergart, 1 kvartsit, 1 sandsten)
1 st knacksten (bergart)
1 st slipstensfragment

Rotvälta 3

2,4 x 2,2 m stor och ca 0,15-0,2 m djup markskada. Sanden i rotsystemet och den lösa upprivna sanden på marken sållades. Rikligt med skärvsten kunde konstateras i välтан. Under den upprivna sanden i hela välтан kunde ett fast kulturlager konstateras. Detta grävdes ej igenom. Ytan lades igen med den upprivna grässvålen och mossa så långt det var möjligt, detta för att underlätta återväxt. Belägen ca 33 meter över havet.

Fynd:

756 st keramikskärvor (487 st fast gods – 269 st porös godstyp)
1 st figurin?
7 st splitter (4 kvarts och 3 bergart)
55 st avslag (20 kvarts och 35 bergart)
1 st kärna (grönsten)

Rotvälta 4

1,8 x 1 m stor och ca 0,3 m djup markskada. Sanden i rotsystemet och den lösa upprivna sanden på marken sållades. Enstaka skärvsten fanns i vältan. Vältans djup bedömdes ha påverkat kulturlagret något. Ytan lades igen med den upprivna grässvålen och mossa så långt det var möjligt, detta för att underlätta återväxt. Belägen ca 31 meter över havet.

Fynd:

662 st keramikskärvor (518 st fast gods – 144 st porös godstyp)
3 st splitter
22 st avslag (17 kvarts och 5 bergart)
2 st kärnor (kvarts)
3 st slipstensfragment (sandsten)
1 st mikrospånsliknande avslag (bergart)

Rotvälta 5

2,2 x 1,8 m stor och ca 0,3 m djup markskada. Sanden i rotsystemet och den lösa upprivna sanden på marken sållades. Enstaka skärvsten fanns i vältan. Vältans djup bedömdes ha påverkat kulturlagret mycket i de centrala delarna. Ytan lades igen med den upprivna grässvålen och mossa så långt det var möjligt, detta för att underlätta återväxt. Belägen ca 31 meter över havet.

Fynd:

22 st keramikskärvor (21 st fast gods – 1 st porös godstyp)

Rotvälta 6

1,5 x 0,5 m stor och ca 0,1-0,15 m djup markskada. Gammal rotvälta där mycket av skadan vuxit igen. Endast rotsystemet skrapades igenom och sållades. Belägen ca 32 meter över havet.

Fynd:

19 st keramikskärvor (4 st fast gods – 15 st porös godstyp)
1 st avslag (bergart)
1 st slipstensfragment (sandsten)

Rotvälta 7

1,6 x 1,2 m stor och ca 0,4 m djup markskada. Sanden i rotsystemet och den lösa upprivna sanden på marken sållades. Rikligt med skärvsten kunde konstateras i vältan. Centralt i rotsystemet var sanden kraftigt sotig varför tolkningen gjordes att en härd förstörts. Skadan bedömdes vara så pass stor att den rivit upp hela det fyndförande lagret i princip hela vältan. Ytan lades igen med den upprivna grässvålen och mossa så långt det var möjligt, detta för att underlätta återväxt. Belägen ca 29 meter över havet.

Fynd:

1076 st keramikskärvor (172 st fast gods – 904 st porös godstyp)

1 st figurin?

6 st splitter (5 kvarts och 1 bergart)

50 st avslag (13 kvarts och 37 bergart)

4 st kärnor (2 kvarts och 2 bergart)

1 st skrapa (bergart, osäker)

1 st yxfragment (grönsten, Eggfragment, där del av egg och smalsida finns kvar.

Tunnbladig med plana bredsidor, Hålelggad slipning

Bilaga 2. Benmaterialet

Rotvälta 1 Totalt 1fragment/0,1 gram

<u>Art</u>	<u>Antal fragment</u>	<u>Vikt i gram</u>
Obestämt	1	0,1

Rotvälta 2 Totalt 132 fragment/55,3 gram

<u>Art</u>	<u>Antal fragment</u>	<u>Vikt i gram</u>
Säl	132	55,3

Rotvälta 3 Totalt 213 fragment/89,5 gram

<u>Art</u>	<u>Antal fragment</u>	<u>Vikt i gram</u>
Säl	73	63,1
Fisk	10	0,9
Summa best	83	64,0
Obestämt	130	25,5
Totalt	213	89,5

Rotvälta 4 Totalt 44 fragment/ 6,7 gram

<u>Art</u>	<u>Antal fragment</u>	<u>Vikt i gram</u>
Säl	9	3,8
Fisk	1	0,1
Summa best	10	3,9
Obestämt	34	2,8
Totalt	44	6,7

Rotvälta 7 Totalt 173 fragment/38,0 gram

<u>Art</u>	<u>Antal fragment</u>	<u>Vikt i gram</u>
Säl	41	14,8
Hare	1	0,2
Braxen?	1	0,1
Abborre	1	0,1
Gädda	11	0,2
Fisk	3	0,2
Summa best	58	16,4
Obestämt	115	21,6
Totalt	173	38,0